

[Handelsministeren.]

dring, der begrænser den til aktierne knyttede stemmeret, ikke have så indgribende betydning for aktionærerne, at der her bør gives en tilsvarende indløsningsret. De pågældende aktier skal efter forslaget indløses af selskabet, og overtagelsen skal ske til en pris, der svarer til aktiernes værdi, således som dette gælder allerede efter den gældende lovs § 57, hvor retningslinjerne for værdiansættelsen er udtrykt derhen, at det skal være den „fulde værdi, således som denne måtte være under hensyntagen såvel til selskabets status som den af selskabet indarbejdede forretning og øvrige forhold“.

Jeg er opmærksom på, at der for de aktionærer, der måtte kræve deres aktier indløst, opstår et beskatningsspørgsmål, idet ligningsloven efter de senest foretagne ændringer indeholder en regel om, at aktionærer, der afstår aktier til det selskab, der har udstedt de pågældende aktier, beskattes af hele afståelsessummen, altså ikke blot af fortjenesten. Efter loven kan finansministeren dog dispensere herfra, i hvilket tilfælde fortjenesten ved afståelsen beskattes efter samme regler som fortjeneste ved afståelse af aktier til andre end selskabet. Vi har i handelsministeriet drøftet dette spørgsmål med skattedepartementet, der har afgivet en foreløbig udtalelse om, at den nævnte regel i ligningsloven om fuld beskatning af afståelsessummen har haft en ganske anden situation for øje end den, der kan opstå som resultat af det foreliggende lovforslag, og at den i ligningsloven indeholdte dispensationsadgang derfor vil kunne forventes benyttet i sådanne tilfælde. I øvrigt tør jeg vel forudsætte, at det folketingsudvalg, der formentlig vil blive nedsat under behandlingen af det foreliggende lovforslag, vil finde det formålstjenligt at anmode finansministeren om at klarlægge dette spørgsmål, der naturligvis er af væsentlig interesse for de aktionærer, der måtte ønske at gøre brug af den forelåede indløsningsret for deres aktier.

Med disse bemærkninger indstiller jeg herved lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Jeg tillader mig endvidere for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændringer i beværterloven*.

Som det vil fremgå af bemærkningerne til lovforslaget, har der gennem en årrække bestået den ordning, at bryggerier afholder sig fra at bidrage til finansiering af anlæg og drift af virksomheder inden for hotel- og restaurationsbranchen. Ved denne ordning har man her i landet på god måde kunnet undgå sådanne konkurrenceformer inden for hele dette omsætningsområde, som kendes i andre lande, og som, forekommer det mig, ikke ville være i overensstemmelse med de forestillinger, der råder i vide kredse om en hensigtsmæssig løsning af konkurrenceforholdene inden for denne branche, hvor særlige sociale og samfundsmæssige hensyn gør sig gældende.

Ved en eventuel dansk tilslutning til fællesmarkedet er det naturligt, at også spørgsmålet om muligheden af at bevare denne ordning har meldt sig blandt de problemer, som en tilslutning rejser for det danske samfund.

Det er ikke min tanke at drage udenlandske ordningers hensigtsmæssighed i tvivl — jeg tror blot, at den praksis, der råder i visse lande, ikke passer for danske forhold. I mange lande er situationen som bekendt den, at bryggerier og vinfirmaer i stort omfang ejer og driver kæder af restauranter eller finansierer sådanne, som så udelukkende eller overvejende fører ejernes eller den finansierende leverandørs produkter. Konkurrencen foregår i vidt omfang gennem denne finansiering.

Den danske ordning behøver naturligvis ikke at være den eneste rimelige løsning af dette konkurrenceproblem, men jeg mener dog, at man her i landet er nået frem til en ordning, som stemmer med dansk tankesæt, og som det derfor vil lønne sig at søge bevaret.

Det foreliggende lovforslag tager sigte herpå. Der bliver efter forslaget ikke tale om nogen form for forskelsbehandling af danske og udenlandske firmaer. Forslaget vil således ikke stille udenlandske produkter i en svagere konkurrenceposition i forhold til danske produkter, men forslaget vil alene hindre, at konkurrencen antager former, som hidtil kun har haft ringe udbredelse på det danske marked.

Forslaget har været drøftet med alle interesserede organisationer, der alle, bortset fra hotel- og restaurationsbranchen, har

[Handelsministeren.]

tilrådet gennemførelsen af en lovgivning som her foreslået. Hotel- og restaurationsbranchen har derimod givet udtryk for betænkelighed, navnlig ud fra den betragtning, at forslaget vil kunne vanskeliggøre finansiering af nyetableringer og ejerskifte.

De finansielle forbindelser mellem leverandører — det drejer sig her navnlig om enkelte firmaer inden for vinbranchen — og restaurationsvirksomheder, som allerede består, må i overensstemmelse med lovens almindelige formål efterhånden søges afviklet, men som det også fremgår af bemærkningerne til forslaget, er det ministeriets hensigt her at fare med lempe.

For at undgå omgåelser er det nødvendigt, at lovens bestemmelser også omfatter leverandører af svage drikke, idet adskillige leverandører af stærke drikke fremstiller og forhandler såvel svage som stærke drikke.

Hovedbestemmelsen indeholdes i lovforslagets § 1, punkt 1, hvorefter ingen indehaver — det være sig person eller selskab — af adkomst på beværter- eller gæstgivernæring uden tilladelse fra handelsministeren må modtage lån, indskud eller usædvanlig kredit fra nogen, som fremstiller eller forhandler svage drikke. Heller ikke må en adkomsthaver uden tilladelse fra handelsministeren modtage sikkerhedsstillelse fra sine leverandører for sine forpligtelser.

Adkomst på beværter- og gæstgivernæring kan udfærdiges såvel til personer som til selskaber. Forslaget indeholder derfor også det påbud, at adkomst kun kan meddeles aktieselskaber m. v., når disses vedtægter indeholder bestemmelser om, at aktier ikke kan udstedes eller overdrages til nogen, der fremstiller eller forhandler stærke eller svage drikke. Som en kontrolforanstaltning i så henseende skal vedtægterne tillige fastsætte, at alle aktier skal lyde på og noteres på navn, samt at der til aktiernes overdragelse kræves samtykke fra bestyrelsen.

Som allerede nævnt er det mit indtryk, at omsætningen på det område, der her er tale om, foregår på en måde, der stemmer med det tankesæt, der også ligger bag den gældende beværterlov, og jeg tror, at det store flertal ønsker den bestående tilstand så vidt muligt bevaret. Forslaget vil efter min mening ikke alvorligt skade berettigede

økonomiske interesser, og loven vil blive administreret med skyldig hensyntagen til velerhvervede rettigheder.

Med disse bemærkninger tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Socialministeren (Bundvad): Jeg har her ved den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om opførelse af skoler under statens åndssvageforsorg.

Dette forslag må ses på baggrund af bestemmelserne i lov af 5. juni 1959 om for sorgen for åndssvage og andre særlig svagt begavede om, at åndssvage børn og unge er undergivet undervisnings- og oplæringspligt. Pligten indtræder fra det tidspunkt, da barnet efter folkeskolelovens regler ville være undervisningspligtigt, og vedvarer normalt indtil det fyldte 21. år.

Der findes ikke i åndssvage-loven nogen nøje angivelse af de måder, på hvilke denne undervisnings- og oplæringspligt kan opfyldes; afgørelsen af dette spørgsmål er henskudt til åndssvageforsorgen ved en bestemmelse i loven om, at undervisnings- og oplæringspligten anses for opfyldt, når for sorgens anvisninger herom følges.

Før 1944 foregik al undervisning af åndssvage børn og unge på interne skoler — de såkaldte skolehjem — idet man mente, at disse børn havde svært ved at klare vejen til og fra en dagskole, at de var til stort besvær hjemme, og at det var nødvendigt, at skolen havde dem under påvirkning også uden for skoletiden. Disse synspunkter har aldrig været delt af forældrene, der naturligt var — og er — særlig bundet til deres handicappede børn, og det var oftest en tung beslutning for forældrene at sende barnet på et skolehjem, specielt når dette lå på en af de store institutioner. Et meget stort antal forældre valgte derfor at beholde barnet hjemme, hvorved det blev unddraget den hjælp, som forsorgens skoler kunne give. Dette har ofte bevirket, at et barn, der måske ved skolens hjælp ville være blevet i stand til som voksen at klare sig ude i det almindelige liv, senere ved forældrenes død måtte optages og forblive resten af livet på en institution, hvor den åndssvage tilmed på grund af sin forholdsvis høje alder kun vanskeligt kunne tilpasse sig forholdene.